

UJKELLEN

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

releivre — — — 800
Negyedévre — — — 820
Egy hónapra — — — 110

Csehszlovákiában
Egy hónapra — — — 40.—
Egy szám — — — —

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, St. Sava
utca (Brassai-utca) 18

Telefon:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
271, 228 és 1867

1927. február 12. szombat

1927 február 12 Szombat

Ciuj-Kolozsvár X évfolyam 34 szám

5687 I. Adar 10

Komolyan kell venni...

Nem vagyunk egy véleményen a miniszter ural és bármennyire nagybecsűjük éppen Bacsan miniszter személyét és tevékenységét, mégis képtelenek vagyunk bejeleníteni különvéleményünket. A miniszter ur az Uj Kelelnak tegnap adott nyilatkozatában ma reményének adott kifejezést, hogy a zsidó diákok elleni atrocitások hamarosan meg fognak szűnni, mert a kormány azon az úton van, hogy a román diákság gazdasági kiváltságait új diákokhoz és menzák felállításával maradék nélkül telje sítse. Hogy a miniszter urnak ez a reménye teljesülni fog-e, az még a jövő titka és nem is a reménnyel szorban van nekünk különvéleményünk, — hiszen nem akarunk jóslásokba bocsátkozni — hanem azzal a hővelkedéssel szemben táplálunk alapos ellenvéleményt, amely nek utján a miniszter ur ehhez a reményéhez eljutott. A tegnapi nyilatkozatában ugyanis arra a következtetésre jut a miniszter ur, hogy a zsidó diákok elleni atrocitásoknak gyökere a román diákság sanyaru szociális helyzetében keresendő, ami miatti elégedetlenségüket még fűti az a tény is, hogy valamennyi zsidó kollégáikat rendezett anyagi körülmények között látják.

Im így szól a miniszteri nyilatkozat, holott a zsidó diákokon igazán nincs mit látni. Előszörban nehéz megukát a zsidó diákokat meg látni, hiszen olyan kevesen maradtak meg épen az atrocitások miatt, hogy csak egy számunk egészen elvész a diákr-negtegben és legőbbször csak akkor látni létezésüket, amikor betört fej jel gurulnak le az egyetem léposóján nem éppen saját szántukból. Ami pedig ennek a kevés zsidó diáknak anyagi helyzetét illeti, közudomás dolog, hogy ennek a zsidó diákságnak egyedüli anyagi bázisát egy lerongyolt és elszegényedett zsidó menza alkotja, amely a maga szűkös eszközeivel még ennek a kevés zsidó diáknak élelmészéről is alig tud gondoskodni, zsidó diákokhoz, vagy más lakásintézménynek pedig híre hamva sincsen.

Bizony, hogy a zsidó diák létsorsa semmivel sem jobb a román diáktársánál, sőt még rosszabb, mert a román diákságról jól-rosszul gondoskodik az állam, de a zsidó diák kizárólag társadalmi segítésre szorul. A társadalmi segítésnek kenyere pedig nemcsak keszű, hanem bizonytalan is.

Nem, nincs igaza a miniszter urnak, amikor a zsidó diákok elleni atrocitások indító rugóját a zsidó diák jobb sorsában keresi. Mert ez a jobb sors nincs meg, az atrocitást pedig, amelyik megvan, a nagyon is jól ismert szisztematikus gyűlölködő propaganda szülte. És ha a kormány valóban véget akar vetni annak a szegényteljes állapotnak, hogy zsidó diák testi épségének kockáztatása nélkül világos nappal nem mehet végig a központi egyetem folyosóin, akkor nemcsak a diákság gazdasági problémáinak megoldásán, hanem a lelkek megszűntetésén és a gyűlölködő indulatok békés levezetésén is tönie kell a fejét.

És nem vagyunk egy véleményen a miniszter ural nyilatkozatának másik fontos részében sem, amelyben az antiszemita-fascista szű gyűlölközésre való uszításról beszélt. A miniszter ur könnyű kézlégintéssel intézi el ezt a dolgot, rosszul véve a demokratikus bukareti sajtótól, hogy komolyan veszi ezeket a cikketeket és így jelentőséget tulajdonít egy teljesen jelentéktelen ügynek. A kormány — mondotta a miniszter — éppon azért nem nyul energi kus eszközökhöz ezekkel a lapokkal szemben, mert nem veszi az említett cikketeket komolyan.

De mi, hiszen a mi bőrünkön van szó, igen

is komolyan vesszük ezeket az uszító cikketeket, amelyeket különnyomat alakjában vonatkozón és utócsón osztogatnak rópiraképen és amelyek alkalmasak arra, hogy egész tömegeknek jószándéku lelkét megmetelyezzék. Nem komolyan venni nem lehet álláspontja a kormánynak. Hiszen nincs az az ügyész, vagy bíró, ha valaki panaszt jönné hozzá tenni, hogy szomszédja életveszélyesen megfenyegette, azt a tanácsot adná, hogy ne vegye komolyan a fenyegetést.

Az említett cikkek pedig kimerítik egy egész népréteg elleni gyűlölközésre való uszítás összes kritériumait és a kormánynak kötelessége kíméletlen kézzel elfojtani ezt a hargot, a legdrasztikusabb közbeavatkozással örökre megfojtani ezt a tenort, mert még ha fel is tessék azt, hogy a kormány a legújabb jószándék vezetői akkor, amikor nem tulajdonít jelentőséget ennek az uszításnak, könnyen akadhatnak olyanok, akik a kormánynak ezt a

Burgenland sürgeti a Németországhoz való csatlakozást

A burgenlandi tartománygyűlésen katonát, esendőrt követelt Burgenland népe

(Kismarton, február 11. Uj Kelet tudósítójától.) Burgenlandi tartománygyűlés a somfalvai eseményekkel kapcsolatban két határozati javaslatot fogadott el a következőkben: Somfalván burgenlandi polgárok burgenlandi polgárokat megölték politikai okokból. A nép képviselőlet figyelmezteti a polgárokat, hogy politikai harcokat csak a szellem fegyverével vívják meg. E terület minden polgára boldog tartományá kívánja tenni Burgenlandot. Ha hazatérőük lépnek fel, a kormánynak kötelessége, hogy teljes szigorral lépjen fel ellenük. A burgenlandiak minden szomszédjukkal, így Magyarországgal is békét akarnak, de visszutasítják azt a feltevést, hogy Burgenland valaha is visszakerüljön a magyar uralom alá. Erőszakos kísérleteket erőszakkal kell visszautasítani. Népünk erre is kész. A tartomány-

gyűlés követeli a csendőrségnek és a hadsereg burgenlandi alakulatának Wöllerdorfól Burgenlandba való áthelyezését.

A második javaslat öttagu bizottság kiküldését kívánja, amely a tartományi főnöknek rendelkezésre bocsátja mindama államellenes úzelmekről szóló híreket, melyekről a hivatalos apparátus nem szerzhetett tudomást. Együttal bizonyos javaslatokat tesz, miként lehetne ezeket az államellenes úzelmeket végképen megszüntetni.

Leser, tartományi főnökhelyettes beszédében kijelentette, hogy magasrangú osztrák hivatalnokok Burgenlandot ma is Boszniának úzik, amelyből egyszer ki kell vonni. Burgenlandból csak akkor tűnik el az irredenta mozgalom, ha a somfalvai határon fekete-vörö-arany (Németország színe) lobogó fog lengeni.

A kolozsvári zsidóságnak is helyet biztosítanak az állandó bizottságban

Elhalasztották az ítélelkihirdetést a régi tanács felebbezése ügyében

(Ciuj-Kolozsvár, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőttre tüzte ki az ítéltábla az ítélelkihirdetést a régi kolozsvári városi tanács feloszlatása ellen beadott felebbezés tárgyában. Az ítélelkihirdetés elé óriási érdeklődéssel tekintett nemcsak Kolozsvár közönsége, hanem a város politikai pártjai is, annál is inkább, mert a felebbezés fentartása következtetésben a városi politikában beállott komplikációk — így a páktum felmondása — a kérdés végleges tisztázását fölöttébb aktuálisá tették.

Délelőtt 10 órakor Manescu tanácselnök kihirdette, hogy a tanács egyik tagja, Badescu tanácsos három nappal ezelőtt szolgálati ügyben Bukarestbe utazott és azóta nem tért vissza. Így az ítéletet sem hirdetheti ki. A váratlan fordulatról a megjelentek érthető megkeztetésrel vettek tudomást, mert a perrendtartás értelmében, bármily ügyben, az ítélet legkeőbb nyolc napon belül kihirdetendő és esetlegesen késés feltételül pergátio momentumaként szerepelhet. Amennyiben Baderou taná-

cos időközben hazatérne, ugy szombaton délelőtt hirdeti ki ugy érdeklődéssel várt határozatát a tábla.

Kolozsvár zsidó lakossága kinos meglepetéssel értesült az egyik délutáni lapból arról, hogy a néppárt helyi tagozata és a Magyar Párt vezetői között állítólagos megegyezés jött létre, amelynek értelmében az ujonnan választott városi tanács állandó bizottságában öt néppárti és öt magyarpárti tag fog helyet foglalni. Ez pedig azt jelenti, hogy Kolozsvár zsidósága elveszítene a tanács állandó bizottságában azt a helyet, amelyet a választási megegyezésben számúra biztosítottak, de amelyre száma és a közterhek viselésében elfoglalt helye alapján minden esetben joggal tarthat számot.

Már eleve valószínűtlenné látszott, hogy ez a verzió valaha is komoly formát ölthet, hiszen ez a teljes megegyezést jelentené a községek önkormányzati jogának, amelynek jegyében, a politika kizárásával, az új városi tanács megalakult. Kérdéssel fordultunk ebben

orúdr 11
SZET
műsora
Balett).
ell-péese).
ése).
ve.
y szenzá-
om a kis
iből van
a Chopin
zebb mű-
s szöveg
keket. A
nd iránti
mszerepet
Szerelme
sonyi Ily.
gen érde-
aton este.
ják új be-
Janovics
vancsak ő
lló szerzői
ánt óriási
és hallani
ar író, a
eni. Olyan
tenki meg
eles tehet-
nacsos jó-
z. B. Soro-
ifjusági elő-
tanár: Dr.
én, Tolnay,
ámái repris,
sz. Sorozat-
kirakat (Ne-
275)
y (Neményi,
helyárok. So-
let 46 sz. A.
el Irén, Ne-
bérlet 46 sz.
e (Karinthy
val és fel-
Sorozat 279.)
od
Rövész
ásárhely
sz-
ben
aszték
id
Prél. Ciuj.
22 sz.
vezek!
1896.

a kérdésben a kormánypart egyik mértékadó szónokjához, aki a következőket mondta munkatársunknak:

Nem tartom valószínűnek, hogy K. lozvár zsidósága, amely a város gazdasági és kulturális életében kétségkívül hasznos és fontos szerepet tölt be, a város vezetéséből kiszoruljon. A pártum felmondása valóban megtörtént, a tárgyalások azonban még folyamatosan vannak

Fantasztikus külsőségek, afrikai aláírályok és angol lordok a kairói gyapotkongresszuson

(Kairó, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Mans House Hotel és a Semiramis felől érkező autókat vad rohamszerű támadják meg a zakókatámba és bő fehér nadrágba öltözött egyiptomi koldusok. Semmitféle rendőrközdön nem tudja visszatartani őket, mert ebben az előrangú ülésteremben mindnyájan benne akarunk lenni. A gyapotkongresszus résztvevői érkeznek most a Royal Opera elé ezen a verőfényes téli délelőttön, százával és százával gördülnek az angliai és franciaországi kocik a kongresszus meggyűjtására, elvegyülve a török-betűs egyiptomi és palestinai kocik közé.

Ahány kocsi, annyi fajta ember. Az egyikben szakács, zseiros arcu, egyiptomi vezető, a másikban kézszerű, szájsz, sápadt angol. Az utóbbiakat, mintha elhárítaná a meleg, a nehéz levegő a Kairó hihetetlen forgalma. Még a legrihedesebb angolok is megdöbbennek a forgatag előtt, mely az Opera kapujában vár rájuk. Mint egy hőmpölygő folyam, úgy tódul be a nép az Operába, hol a karzatok roskadásig megrakva várják a tízenegy órát, mikor a király megjelenésével meg fogja nyitni a tízenhatodik gyapotkongresszus.

A színpadon foglalnak helyet a sajtó kiküldöttel. Arabok, nemzeti viseletben és európai ruhában, európaiak egy hatalmas asztal körül, melynek felett az egyiptomi földművelésügyi miniszter, M. F. Holroyd, az angol textilgyárosok kiküldöttje, Jean de Hampiane gróf, Abrecht pára, Fouad bej és Absza, a kongresszus titkára foglalnak helyet. A páholyokban a szenátorok és képviselők, élükön Rouchdi pasával, az elsőmeleti páholyokban Omár Tounoun herceg és a királyi család, a szomszéd páholyban Lord Lloyd, az angol főmegbízott. A fekete ünnepe ruhák között érdemes színlátványokat mutatnak a nők elegáns, szíves nyári ruhái. Minden ruhán aranyozott gyapotcsereje, az a kongresszus jelvénye. Száztíz külföldi delegálttal, hetven hölgy is érkezett s ezek a nagyvívó ünnepegyen Newyorktól a Rue de la Paix az összes nagy diva házak tavaszi kreációit fölvonultatták.

Tizenegykor végre fölpettan a királyi páholy ajsája, belép Hassansim bej, a király első udvari kamurája, s a hirtelen megállított ventilátorok utolsó bugása után bsült csendben hangos szóval jelenti: „Sa Majesté!” A király arcán bágyadt mosoly tükröződik, amikor néhány rövid szóval a kongresszust megnyitja. Bizony, a váratlanul összehívott egyiptomi gyapotkongresszus nem tartozik azon kongresszusok közé, amelyek a delegáltakat csak bankettésre hívták meg. A kairói gyapotkongresszust az egyiptomi pamut propagálására szánták s a kongresszuson a világ leghatalmasabb pamuttermelője találkozik legnagyobb vezetőjével. Az eldó Egyiptom pártatlan krízis előtt áll. Az ország mügyapot, az új szudáni angol ültetvények, az amerikai pamut-többszermelés hihetetlen károkat okozott az egyiptomi gyapotnak. Az ország 13 millió lakosságából 11 millió a gyapottermelésből él. A gyapotára óriási zuhanás az elmúlt évben, az egyiptomi áru majdnem elsdhatatlan. A raktárak zsúfolva vannak. Emellett a háboru előtt felvett jelszövegkölcsönök és beruházási kölcsönök kezdenek lejárni. Senki sem tud fizetni a gyapotkrach miatt és egymást érik a csődök. A leplezett politikai harc folytatódik az egyiptomiak és az angolok között, a turisták keveset vásárolnak. Egyiptom tehát súlyos idők előtt áll és ebben a súlyos krízisben a gyapotkongresszusnak kell enyhülést hozni. Az angol vásárlóknak, a manchesteri orvókirályoknak meg kell mutatni, hogy az egyiptomi áru vezető a világon.

Az egyiptomi kormány nem sajtált semmi pénzt, hogy a külföldi vendégeknek az egyip-

és megállapítható, hogy félreértések történtek, amelyek feleslegesen kiélezték a helyzetet és felborították azt a békés megegyezést, amely valóban alapját képezhette volna egy nyugodt és termékeny közigazgatásnak. Annyi bizonyos, hogy a kérdésben még végleges döntés nem történt. Valószínűnek tartom, hogy a félreértéseket sikerülni fog eliminálni és a megegyezés újból létrejöhet.

tomi gyapottermelési többletességét minden mozzanatában bemutatassa. Expresszvonatok viszik a kongresszus tagjait a pamuttermő földre, az ország különböző részeiben lévő gyapotművelő mőkba. Elviszik a kongresszus tagjait a Nilus óriási vízűréhez, az A w n D mhoz, Egyiptom leghatalmasabb gáépliményéhez, mely a világ egyik leghatalmasabb gyapottermelő földjét látja el a szélsőséges vízzel.

„Atténes, Excelencias, M. M. les présidents du Parlement, M. M. les honorables membres du Parlement, M. M. les membres du Congrès, Messieurs!” Fathallah Barakat pasai így szólította meg a gyűlést, melynek tagjai közt számos afrikai király és herceg foglalt helyet. Néhány szíval megemlékezett Mohamed Ali pasáról, ki 1821-ben meghonosította a gyapotot Egyiptomban. Azóta az ország összes területének 84 százalékát foglalják el a pamuttermő földek. E legfontosabb termény minőségének feljavításáért az egyiptomi kormány hosszú évek óta küzd — mondta el Fathallah pasza. Hosszu évek munkája után a kormány három új gyapotváltozatot tudott kitermelni. A „Zigera Malakit”, Felsőegyiptom számára, a „Maldá” t és a 310 est Alsóegyiptom számára. A 310 es az ország és egyúttal az egész világ

Wedgewood ezredes elmondja egy zsidó újságírónak, hogy miért vallja magát cionistának

(Ungvár, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Wedgewood ezredes, amint azt az Uj Kelet már jelentette, tegnap Ungváron járt. A „Zsidó Néplap” egyik munkatársa érdekes beszélgetést folytatott Wedgewood ezredessel, amelyet itt ismer tetünk.

— Miért cionista Ön ezredes ur? volt első kérdése.

— Miért vagyok cionista? Ugyanazért, amiért minden beüleletes és népet szerető zsidó cionista: mert gyűlölöm a szolgaiasságot és utálok az elnyomatást. S mert meg vagyok róla győződve, hogy a világ fejlődése csak akkor van biztosítva, ha korlátlan szabadság és több idealizmus uralkodik az emberek között.

— Miként vélekedik Palesztináról?

— Palesztina már ma is Zsidóország. Az utolsó hat évben, amióta Palesztinában rendes kolonizáció folyik, 70.000 zsidót telepítettünk le Palesztinába. Ha meggondoljuk, hogy a legnagyobb és legsikeresebb kolonizációs vállalat, melyet a világ eddig ismert: az angolok északamerikai telepítése: 1621-ben kezdődött és 1640-ben, tehát 19 év leforgása alatt, mindössze 40.000 angol uttorót, puritán chalcaikat tudtunk kitelepíteni, ugy a cionista telepítés 70.000 zsidó bevándorlója rekordszám. Ha mindkét felépítési közg, az angol és zsidó nép megteszi közös köteleességét, ugy Palesztina rövidesen a közkelet Massachusettje s oly nagy civilizációs fejlődés kapuja lesz, mely a két népeire és az egész kultúremlékére örök áldást fog hozni.

— Tehát biztosítottak látja a zsidó nemzeti otthon felépítését Palesztinában?

— Amennyire meg tudom ítélni, a Zsidó Nemzeti Otthon felépítése abszolút biztosítva van.

— Vajon megtörténnek-e az belátható időn belül?

— Ha a bevándorlás csupán az eddigi tempóban megy, ugy kecc Jiszráél egy generáció, talán 30 év alatt alapjában már fel lesz építve. Ezzel a felépítési műveletben meg nem nyert befejezést. Mert a felépítés egy végtelen mű, amely még sok zsidó és angol munkát kíván.

Ha elszakad a nálam vett 137 lejes selyem harisnyája, ugy ingyen kap tőlem egy másik párat. „SIPOS”, Cluj, Reg. Ferdinand-ut 8. szám.

legfontosabb gyapotja.

A kormány egész Egyiptomban rövidesen új alagsó-rendszert fog lefektetni és ha továbbra is számíthat a termelők együttműködésére ugy mint eddig, ugy előheti az, hogy Egyiptom a világ legbőszegesebb s legáltalánosabb minőségű gyapotját fogja szolgáltatni mindentör.

Fathallah pasza után Holroyd, az angol delegáció vezetője szólalt föl. Holroyd elfelejtette, hogy mint a tízenhat európai nemzet küldöttjeinek vezetője, keilemes üdvözlő szavakat kelljen volna mondania az alkalommal. Holroyd azonnal a gyapotkérdés völeléjébe lépett. Kijelentette, hogy a kongresszus feladata megállapítani, mit kell cs-lakadni az egyiptomi kormánynak, hogy továbbra is a világ gyapotszövedőinek legnagyobb szállítója legyen. Néhány szót mondot azután a gyapotszövedésről, mely 22 éves már s az összes földolgozó 90 százalékát egyenlő magában. Meghívta az egyiptomi királyt Manchesterbe, a gyapotfeldolgozás centrumába és Boktoba, ahol az egyiptomi termelés legnagyobb részét dolgozzák föl. Sokatlanul ósinte beszédét csak győzelmű ellensúlyozta Jean de Hampiennes beszéde, aki a szokott francia udvariassággal osztotta el azt a komor hangulást, amely a Holroyd beszéde után külföldön az egyiptomi közönséget megülte. S a csekoládésznű pamuttermelők szeme bizony szomorúan nézett el a zsúfolt gyapotraktárak felett, mikor Holroyd szöguru beszéde után a Nilusparton hazabajítottak modern autójukon, mely még a régi kőajuktrából maradt...

— Van-e kilátás arra, hogy az angol kormány újra átengedje a kincstári földeket a zsidó telepítésnek?

— Mihelyt elkészülnek a felmérési munkálatokkal, a kormány nagyobb földterületet fog rendelkezésre bocsátani a zsidó telepítéshez és pedig a zsidó nemzeti alaphoz hasonlóan örökké formájában.

— Több csehsllovak lap közölte, miszerint Habernann volt miniszter előtt ugy nyilatkozott, hogy Angliának az a szándéka, hogy Palesztinából mintegy 20 év múlva am-lyan angol dominiumot csinál, akár Délafrikából. Hogyan gondolja ezt Anglia? És milyen viszonyban legyen ezen államformával a zsidó nemzeti otthon?

— Ezt ugy képzeljük, hogy Palesztinából esetleg olyan független dominiumot sikerül csinálni, mint Délafrika vagy Kanada. A döntés azonban a palesztinai lakosság és így a zsidó lakosságé is lesz.

— Mi a véleménye azon zsidókról, akik még mindig közömbösek a zsidó nemzeti otthon felépítése iránt?

— Ilyen közömbösséget minden nagy mozgalommal szemben találunk. Végül azonban a közömbösek is megtérnek. Nálunk Angliában respektabilis dolog cionistának lenni. Az önk Benesük, a külügyminiszter mondotta nekem a minap, hogy amióta lábrakapott önönnél a cionizmus, azóta gőnyedségükből egyen-sartásu emberek lettek.

Meghülésnél, náthánál, torokfájásnál, idegfájdalmaknál, szaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferencz József” keserűviz rendes gyomor- és beinüködési biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a Ferencz József-víz hatása gyors, kellemes és megbízható. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Üveg, porcellán és lámpaáruk legelőszbb beszerzési forrása **Auslander Lejos, Cluj**, Calea Reg. Ferdinand 67 (Szgurancával szemben.) Engros. Endetel. Telefon 9 54.

Egy ki

Kik és mié

(Sighet-Máramaros Kelet tudósítójától.) Palesztinai lakosságát az a hír munkácsi nagyvárny Sighet lakossága is hasonló szentelődében. Melech nevű hiváló volt, meg pedig azé ralb körni csoportot tika ellenfelet láott ren a chérem elmarad al-pja nem volt kim amelyek Wiedert eler tálaitk telejra a zsid Wiedert mint sz n ismerte, a hírek egyet nem volt haj a dóm megboldogult Teitelb tsurájának s nyiltan binak egyetlen kötel-lási dologival törődni

A nagy harc most nppal ezelőtt elöl ő éppen az elhunyt beben állott szeméye hogy feltérjük annak motívumait, amelyek járultak, vagy legalább halálát.

A disszidensek

Már említettük, hogy a főbbi igen temp-rak akaratának tüzőn vezett. A rabbit farat meggondolás nélkül k litikai szinezetű harc

Azonban a vakon ben akadtak olyanok landók meggondolás é főbbi által kiszat mentek s később „a d sziden csoportot alk Wiedert Meilechet teki hogy a fan-tizált Te elkövetek Wiedert megkülönböztelté raga borzolni megukat W ért, hogy a rabbi ne is jól tudják, vagy lett tudójok a régm pártjának ellenzések természetű s maga T meri ellenfelének t csupán azt kifogásol ismeri el az ő politik

A harc ebben a f át tartott a két ellen

A legjellemzőbb tására az, hogy a T után sietett kijelente közötté feszülő harc bormi következék formában nem kíván családja ellen. Wiede halálig.

Nem így a rabbi nagy rabbi halála ut ká odása kat Wiedert mélyi gyűlöletében egy szennyíratot jel decemberében, amely nével illették a köz tudóst. Rő, cédulák j a legjelentetlenebb nagyharagon beígérve lák is meg fognak rő mulva tényleg megjel vények, amelyek mo személyét gyilázták, egyik köztiszteletben szennyírat pvalzkod fenyegette Wiederté szigorával fognak les remet” fognak kimor Fontos momentu

Egy ki nem mondott szigeti „chérem” kulisszatitkai

Kik és miért indították rágalmahadjáratot Wieder Melech ellen. Meghalt a szigeti zsidó néppárt vezére

(Sziget-Méramorosziget, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pár héttel ezelőtt Sziget lakosságát az a hír ejtette izgalomba, hogy a munkási meggyeránu chéremhez hasonlóan Sziget lakossága is részesülni fog egy ehhez hasonló szenzációban. A chérem egy Wieder Melech nevű kiváló talmud udós ellen irányult volna, még pedig azért, mert a Teitelbaum rabbi körüli csoportosuló zsidó párt első politikai ellenfelet látott Wiederben. Természetesen a chérem elmaradt, mert semmi komoly alapja nem volt kimondásának. A szennyírások, amelyek Wieder ellen napvilágot láttak, nem találtak tetszést a zsidó közvéleményben, amely Wiederet mint szíves, becsületes embert ismerte, akiket egyetlen bűne az volt, hogy nem volt hajlandó magát vakon alávetni a megboldogult Teitelbaum rabbi politikai diktatúrájának s nyíltan hangoztatta, hogy a rabbinak egyetlen kötelessége van: hitközsége valóslási dolgával törődni.

A nagy harc most elült, mert Wieder pár nappal ezelőtt eldőlt az élők világából. De éppen az elhunyt becsületes és köztiszteltben állott személye kötelez bennünket arra, hogy feltérjünk annak a kampánynak lélektani motívumait, amelyek minden bizonytalanságot elűztek, vagy legalább is siettettek az elhunyt halálát.

A disszidensekből alakult néppárt szerepe

Már emittettük, hogy az elhunyt Teitelbaum főrabbi igen temperamentumos ember volt, aki skaratának tüzőn vizen keresztül érvényt szerzett. A rabbi fanatikus hívei természetesen meggondolás nélkül követték a legtöbbzör politikai színezetű harcok útján.

Azonban a vakon követők táborával szemben akadnak olyanok is, akik nem voltak hajlandók meggondolás és kritika nélkül menni a főrabbi által kizárólag uton, hanem ellenzékbe mentek s később „zsidó néppárt” címen egy disszidens csoportot alkottak, amelynek vezéréül Wieder Melechet tekintették. Er kető ezek után, hogy a fanatizált Teitelbaum-pártik mindent elkövettek Wieder morális diszkreditálására. A legkülönbözőbb rágalmakkal igyekeztek megboszolni megukat Wiedernek ama kijelentéséért, hogy a rabbi ne politizáljon. Pedig nagyon is jól tudták, vagy legalább is nagyon jól kellett tudniok a rágalmaknak, hogy Wieder és pártjának ellenzékieskedése kizárólag politikai természetű s maga Teitelbaum főrabbi is elismeri ellenfelének talmudi szakképességet, csupán azt kifogásolja Wiederben, hogy nem ismeri el az ő politikai felkötöttségét.

A harc ebben a formában évek hosszú során át tartott a két ellenfél között.

Wieder félreáll...

A legjellemzőbb Wieder becsület-s menteltására az, hogy a Teitelbaum főrabbi halála után sietett kijelenteni, hogy a rabbi és az ő közötti feszülő harcot megszüntetnek tenni és bármilyen következkék be a jövőben, semmilyen formában nem kíván felépni az elhunyt rabbi családja ellen. Wieder állotta is szavát mind haláláig.

Nem így a rabbipárt izgága elemei, akik a nagy rabbi halála után is tovább folytatás-készségüket Wieder ellen. Sör, féktelen személyi gyűlöletükben arra vetemedtek, hogy egy szennyíratot jelentettek meg a múlt év decemberében, amelyben lehetetlen vádak özönével illették a közbecsülésben álló talmud tudóst. Röpcédulák jelentek meg Sziget utcáin a leglehetetlenebb gyalázkodásokkal telve s nagyharagon beígérve azt, hogy újabb röpcédulák is meg fognak rövidesen jelenni. Két hét múlva tényleg megjelentek az újabb főmedvények, amelyek most már nemcsak Wieder személyét gyalázták, hanem a Wieder család egyik köztiszteltben álló papi tagját is. A szennyírat gyalázkodásai végén a zsidó törvények szigorával fognak lesújtani rá, egyezőval „chéremet” fognak kimondatni ellentük.

Fontos momentumként kell megemlíteni,

hogy a második röpirat megjelenésekor az öreg Wieder már súlyosan beteg volt.

A szomorú fiatalé

A napokban szíven ötvenkilenc éves korában meghalt Wieder Melech is. Wieder temetésén több ezer főnyi tömeg vett részt, sőt valószínűleg megjelentek azok is temetésén, akik ellene a rágalmazó hadjáratot vezették. A temetésen öt beszéd hangzott el, amelyek közül mind egyik az elhunyt szilárd jellemét és istenes jámborságát dicsőítette.

Mindenki joggal gondolhatta azt, hogy a rágalmahadjáratnak immár vége van, hiszen a holtakról még akkor is jól lehet mondani, ha élő életükkel nem is szolgáltak rá erre. A rágalmazók bérencsada azonban még haló porában sem hagyja békén nyugodni a megboldogult Wieder s tovább folytatják, haszuba alatt is, rágalmazó hadjáratukat a Wieder-család ellen, amelynek becsületéhez semmi oldalról nem férhet kétség. Es teszük ezt annak ellenére, hogy Teitelbaum Joel nagybárolyi rabbi, aki

A levert portugál forradalom vezéreit hadbírótság elé állítják

Egész Portugáliában helyreállott a rend. A portói felkelők megadták magukat

(Páris, febr. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szemben az eddigi hírekkel, melyek a portugál forradalmárok nagy térhódításáról számoltak be, a legújabbban Portugáliából érkező jelentések ma már szinte teljes egyhangúsággal a kormány-csapatok győzelmeiről beszélnek. Lisszabonban tegnap este 8 órakor megszűnt az agyuzás és kevéssel rá véget értek a harcok az egész városban. Reggelre a portugál főváros aránylag nyugalmas képet nyújtott, csak a halottak és a romok eltakarítása muatta, hogy rövid idő előtt még súlyos harcok folytak. A városba szinte lenlő érkeznek a kormány csapatai az ország különböző részeiből. Az oportói forradalmárok kudarca is teljes. Itt a forradalmi bizottság vezetőiségét is letartóztatták. Oportó városa különösen sokat szenvedett a harcoktól. A bom-

tudvalóvóleg a szigeti rabbiház gyámja, a Wieder-család gyásznapjal alatt szinte tüntetően meglátogatta Wiederéket és ott feltűnő hosszú ideig tartózkodott.

Az elhunyt fiának nyilatkozata

Munkatársunk felkereste a gyászó Wi der-családot azzal a céllal, hogy informáltassa magát a Wieder család álláspontjáról ebben az ominózus ügyben. Wieder egyik rabbijelölt fia a következő nyilatkozatot adta munkatársainknak:

— Élesatyám elhunytával nem szívesen bolygatom ezt az ügyet, amellyel ő életében nem tartotta méltónak foglalkozni. Én csak apám példáját követem akkor, amikor kijelentem, hogy én sem vagyok hajlandó bizonyos személyekkel foglalkozni ezen ügygel kapcsolatban. Becsületes ügyünk tudtában egyedül azra a tisztességes zsidóságra állunk, amely eddig is kitartott mellettünk. Hiszünk, hogy az igazság győzni fog és mi nyíltan nézünk szembe azokkal az ismeretlenekkel, akik ellenünk az ismeretes rágalmahadjáratot indították.

Valószínű, hogy ezzel a kínos rágalmahadjárat utolsó epilógusához érkezett el, legalább is Sziget zsidó lakossága bizik abban, hogy ilyen és ehhez hasonló esetek többé nem fognak előfordulni, vagy ha elő is fordulnak, akkor lehetetlenné kell tenni azokat.

bázis egész házcsoportot elpusztított. Az utcákon halottak feküsznek, akiket eddig még nem takarítottak el. Hivatalos jelentés szerint az egész országban helyreállt a rend.

London, február 11. Portói jelentések szerint a felkelők halottainak száma hetvenhat. A sebesültek száma 350. Eddig 350 embert tartóztattak le. Lisszabonban a halottak száma 198 és ötszáz sebesült. A spanyol hatóságok utasítást adtak a határrendőregnek, hogy akadályozzák meg a felkelőknek a spanyol területre való menekülését. A forradalmárok vezére a harcban elesett. A portói felkelők vezérért, Diaz Souza tábornokot és ötven más tisztet letartóztattak és Lisszabonban hadbírótság elé állítják.

A kamara vita nélkül szavazta meg az új anyakönyvvezetői törvényt

Huszmillió hitelt kap a CFR a konstanci petróleum vezeték kiépítésére. A munkakamaráról szóló javaslat a szenatusban

(Bucuresti-Bukarest, febr. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén B-rencu elnököl, a miniszterek közül Goga és Mitileneu voltak jelen.

Bratu kéri a diákok valutakedvezményeinek elintézését. Szulesanu ouzapari egy erőnek a bérlets ügyében szól fel. Botezatu tiltakozik több községi tanács feloszlatása ellen. Hones paraztpárti kérdészi, miért adtak H-niu Adrian színházának 7 milliót, a népszínháznak pedig semmit?

Goldis miniszter kijelenti, hogy a népszínház működését méltányolni tudja és szubvencióban fogja részesíteni.

Hanes tiltakozik a „Camera” című folyóirat erőszakos előfizetése ellen.

Goga belügyminiszter kijelenti, hogy az előfizetés havonként 3 lej és senki nem erőszakolja, hanem csak tanácsolák a falusi népnek ennek a kulturiapnak a terjesztését.

Florescu az erdőadók ügyében szólal fel.

Ezután áttérnek a napirendre és vita nélkül megszavazzák a primárok anyakönyvvezetői funkciójáról szóló törvényjavaslatot. Azután a turnuszeverini kertésziskola létesítéséről szóló javaslatot is megszavazták, valamint a közlekedésügyi miniszter 6 és fél millió hiteljavaslatát a nagyváradi öntöde követelésének kifizetésére.

Ugyancsak elfogadták a CFR 20 millió hiteljavaslatát a konstanci petróleumvezeték kiépítésére, az agrárreform 148. szakaszának

módosításáról szóló javaslatot és a stockholmi postaegyezmény ratifikálásáról szóló javaslatot is.

A szenatus ülésén Deleanu mérnök kéri a pénzügyminisztert, módosítsa az egyszázalékos forgalmi adó behajtási rendszerét.

Muresanu tordai szenátor vizsgálóbizottság kiküldetését kéri a tordai primária ellen, az ottani gyárak illetékeinek megállapítása miatt.

Lupas miniszter az Asistenta Sociala intézményének felállításáról szóló javaslatot terjeszti be, majd folytatták a munkakamaráról szóló törvényjavaslat vitáját.

Constantinescu Tancred bírálja a javaslatot és kijelenti, hogy a munkások és munkások paritáos kamarái nem életképesek. A munkakamarak kizárólag a munkások képviselőiből álljanak. Ezt más országok példáival is igazolja.

Murgasanu előadó beszéi ezután, válaszolva a javaslat ellen felhozott kritikákra. Kifejti, hogy a munkakamarak szociális szerepe az csrágyárak-eken felül is kell, hogy érvényesüljön.

SZABÓ IMRE
Zsidó Almanachja
megjelent.

Fámozott példányok
220 lei árban
kaphatók a „szerzőnél”
Cluj, Baron L. Pop 10

Auslan
67 (Sz gu-
Telefon 9 54.

Zsidó népjóléti problémák — Jótékonyosság és szocialpolitika —

Irtó Kun Adalbert

I.
A szegényeken, a nyomorultakon, az elhagyottakon segíteni, — a zsidó etikának ősidők óta egyik legfőbb törvénye. Volt idő, mikor a zsidó államhatalom ezen törvénynek megfelelő gyakorlati érvényt szerzett — és nem egy dokumentum tanusodik arról, hogy milyen nagyszerű népjóléti intézkedések voltak a hajdani önálló Zsidóországban.

S mikor a zsidó állam megszűnt és a szenvedők és segélyre szorulóik száma megsokszorozódott, megfelelő arányban fokozódott az áldozatkészség, — az államhatalom végrehajtó erejénélkül is. Ez éppen konkrét, beszédes bizonyítéka annak, hogy mennyire egy bensőszerű morális érzésből fakad a zsidóknál segíteni a szükségben szenvedőkn.

De nem is kell a történelemhez folyamodnunk: tekiintsünk körül a környék megállapíthatjuk, hogy nincs az a legkisebb zsidó kollektivitás, az az eldugott kis zsidó hűközség, mely már megalkulása pillanatában ne gondoskodott volna egy jótékonytársaságot gyaroroló szervről és az adakozás rendszeresítéséről.

Nem fér kétség hozzá, s ezt még ellenségeink sem tudják elvitatni, hogy a zsidóság hibetelen sokat áldoz közérdekű, jótékony cselekedetekre. Ez a tény feltétlenül egy igen fejlett kollektív érzésről és egy, a morálban gyökerező áldozatkészségről tanusodik. Mindezeket azonban csupán azért meglátni és megállapítani, hogy önmagunknak és népi hitűségünknek hitelegjünk: kicsinyesség volna. Kisebb tovább, kisebb mélyebben kell gondolkoznunk. A zsidó lélekből fakadó áldozatkészség: erő, hatalmas energiaforrás. — S most felvetődik a kérdés, hogy a gyakorlati élet ezt az állandóan folyó, pezsgő energiát milyen, gazdaságosan, racionálisan használja-e fel, hogy érvényesítse ezen termelőerő felhasználásánál az az elemi gazdasági elv, melynek célja: lehető legkisebb áldozattal, a lehető legnagyobb eredményt elérni?

Bizonyára nem fog ártani ezt a problémát egyszerű nyilvánosan megvitatni. A kérdés vizsgálatánál természetesen szorítkoznunk csak a hazai, precízebben, az erdélyi zsidó társadalomra. Lásuk milyen formában és milyen mértékben hoz az itteni zsidóság áldozatokat a közösség érdekében és milyen célokat szolgál, milyen eredményeket ér el.

A gondoskodás különböző uton és módon történik: vannak egyéni támogatások és szervezetek útján történő támogatások. Az egyéneket jótékony embereknek — a szervezeteket jótékony egyesületeknek nevezik. Vannak gazdagjainak, akiknek meg vannak a maguk „házi szegényei”. Ezek rendszeresen minden nagy ünnep előtt pontosan beállítanak, átveszik a maguk járandóságát — élnek 1-2 jó napot és aztán tovább nyomorgnak a következő ünnepig. Vannak aztán különböző célszerű jótékony egyesületek, melyek ugyan más formában és más jelleggel, de lényegileg ugyanezt a munkát végzik. Ha egy kalkulációt akarunk végezni és alapul vesszük pld. Kolozsvárt és kiszámítanánk, hogy évente mennyi folyik be jótékony célokra, mindenképp tóra adományok formájában, a különböző gyűjtési akciók, tagdíjak rendezvények és nem nyilvános egyéni adományok formájában — olyan respektábilis összeg jönne ki, melyen mindenki elámulna! És mi az elért eredmény?

Amint a hozott áldozatok két faktorból tevődnek össze: a morális érzésből és az effektív adományból, annak megfelelően két dolog a hatás, az eredmény is. És itt csak azon adakozókról legyen szó, kiket tényleg egy magasabb, igazi emberi érzés késztet szenvedő felebarátjain segítségére — és hívjuk figyelmen kívül azokat az u. n. „jótékony hiénákat”, kik nagy hü hűvel vetik magukat minden jótékony ügyre és lehetőleg doboszt mellett osztják ki „a csekélységnek látszó — pazar ajándékot”. Ismerjük fel, hogy még a legjobb intenciók mellett is, az elért eredmény igen szomorú.

A támogatást igénybe vevők pszichológiai beállítást véve alapul: két kategóriára osztástól: vannak notórius, hivatásos, hogy úgy mondjuk: született koldusok, ezek szeretik szakmájukat és fel vannak háborodva, ha valaki el akarja téríteni őket „pályájuktól”. Náluk kijár,

hogy elterítsék őket! — Milyen szomorú látvány ezek a minden emberi méltóságukat vesztett páriák! Van azután egy másik kategória: akik koldusokká lettek, az élet hajótöröttjei. Ezeknél a szokásos formákban történő adakozás, a könyöradományoknak kényszerű elfogadása direkt demoralizáló hatást idéz elő. Ezek soha sem tudják megbocsátani „a jószívű támogatást” — lelkükben állandóan él egy szociális forrongás. És valahányszor kötelességszerű megalázkodással az adományt átveszik, mindig feláldoz a gondolat bennük, miért kell az adakozó jóvoltából élniük, miért nincs az megfordítva! Ha ez, vagy az a csapás nem ért volna — mondják — én volnék a gazdag, aki segítené ő rajtuk — és én segítenék is, de bökésen — nem úgy, mint ők, a „jószívűek”.

S minthogy a következő ünnepen megint rá vannak szorítva elmentni az adományt, újból feltörnek bennük ezek az érzések, amíg aztán keserű gyűlölettel halmozódnak fel sokszor szok ellen, kik tizta felebarátj szeretettel közlekednek hozzájuk.

Igen. Elmentnek a következő és minden következő alkalommal a kiutalt adományt átvenni, mert nyomorúságuk görögösen fogva tartja őket, a társadalom pedig, ha hoz is áldozatokat értük, talpra nem segíti őket, nem nyújt nekik reményteljes új életet, csak éppen a gyors pusztulásról óvja meg őket. Igen, a társadalom, mondjuk konkrétan: az erdélyi, a kolozsári zsidó társadalom áldoz szegénységért, de a baj ott van, hogy az áldozás nem történik.

Coolidge elnök tengeri leszerelési konferenciát hív egybe Genfben

Angliában és Franciaországban hávősen fogadták a konferenciára való meghívást

(Washington, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Coolidge elnök befejezett tényként közölte az amerikai képviselőházzal, hogy megteremtette a szükséges lépéseket a tengeri leszerelési konferencia összehívására. Az a vélemény, hogy a konferenciát Genfben márciusban tartják meg. A párisi angol nagykövetség Briandnál tegnap kinyilatkoztatott és már át is adta Franciaországnak Amerika meghívását.

Londoni jelentés szerint az angol sajtó meglehetősen tartózkodással fogadja a leszerelési konferenciáról szóló memorandumot. Ittlik a

Influenzánál, járványos megbetegedéseknél a Hyperol megvéd

a szájüreg és légutak fertőzéses megbetegedései ellen.

Mint tabletták és szájvíztableták kerülnek forgalomba

...kik szervezeten, szervezetben, minyik az energiaforrások racionális alkalmazása és kihasználása.

Mi jótékonykodunk. Salyos, komoly társadalmi problémákat pedig soha se lehet megoldani jótékonykodással, hanem csak szocialpolitikával.

kormányt az elhamarkodott lépéstől, bár — írják — meg kell állapítani, hogy a javaslat összhangban áll a Népszövetség alapszabályaival.

Parisi jelentés szerint a francia sajtóban is általános ellenszenvet váltott ki Coolidge terve. A lapok azt hangsúlyozzák, hogy a tengeri leszerelés szoros összefüggésben van a szárazföldi és a légi leszereléssel, mégis Coolidge csupán a tengeri kérdést akarja lefektetni.

Magyarország felé stagnál, a többi államokba egyre fokozódik a román kivitel

Román-magyar vasútforgalmi konferencia ül ma össze Nagyvaradon. Február 27-ig sem a vasut, sem Braila nem fogadnak el exportcélokra gabonát

(Cluj-Kolozsvár, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hosszabb idő óta egyre érezhetőbb stagnálás állott be a Magyarország felé irányuló kivitelben, különösen a faexportban. Magyarországi rendeltetéssel ezen a héten összesen 580 vagon árut raknak meg és ez az egész mennyiség Erdélyből került kivitelre. Az áruk szállítása a román területen futó MÁV-kocsikban történik. Tekintettel arra, hogy magyarországi exportcélokra még mindig kevés kocsit vesznek igénybe,

a magyar államvasutak elhatározták, hogy február 15 ikétől egyetlen vagon sem adnak kölcsön mindaddig, amíg a jelenleg Románia területén lévő összes MÁV-kocsikat fel nem használták.

A vagonközlekedés kérdésének újraszabályozására egyébként most szombaton ül össze Nagyvaradon egy román magyar vegyesbizottság.

A magyar piacra irányuló export állandó csökkenésével szemben Lengyelország felé erősen növekszik Románia kivitele. Jelenleg tízezer vagon áru vár kivitelre, ezek közül 5260 gabonát, míg a többi hü öntöző árukat: napraforgópogácsát, korpát, babot és élőállatokat szállít Lengyelországba. A mai naptól kezdődően egyébként még intenzívebb lesz az exportcélokra történő berakodások.

Az ország különböző részeiben 4200 vagon fűrészáru vár kivitelre. Ezeket a szállítmányokat a CFR a megállapított kvótán belül na-

ponta továbbítja. Általában véve a CFR vezérigazgatósága azonnal teljesíti a fedett vagonok iránt beadott kérvényeket, de csak a belöldi forgalomban.

Ugyancsak fellendült a kivitel a tengeri kikötőkből is,

ugy, hogy Braila február 27 ig nem is fogad el gabonát kivitelre. Éppen ezért a CFR sem fogadja el február 27 ig azokat a gabonaszállítmányokat, amelyek a brailai dokkokhoz vannak irányítva. Hasonlóképpen fellendült a gabonakivitel Konstancain keresztül is.

Igy vegyem ön-maga mindennap arcmassagel dr. Berényi Cold krémjével. - Hi ganymentes bór-épo ó krém Részlet-s utasítás mellékelve. Készíti: Kosmetikai Laboratórium, Cluj, Str. Memorandului 4. Szaküzletekben is kapható. Kérjen pro-p kúst.

(Cluj-Kolozsvár tudósítójától.) Ma kolozsvári VI. hadt. aranyos megyei tárgyalása. Scariogek negyvenkét lemai ügyesség azv. ciusában, a huvsz szegültek a naptá a közösség papja a huvszét tneup Arada közösségben hogy az öszegyűt szeját és a ku c.

A mal tárgya ságak csaknem t aron, jámbor tek akiról az ember lázadtak az egyh szegül ek volna moivumot azutá lőcsöképen aka Traucu, a L. A szertien a zsidók aknamaukájának nek az egyszerű nyokhoz ragasza

Delelőt 10 ó tárgyalása. Busot, majd megot tás. O. et Simio

Enök: Mte Vádlott: Cse

hogy amikor Ho zsidó azt mond papoktól a szent láttam, hogy az nap különbség v huvszén között.

— Akkor m lésjatók, a papo eladák a huvsz eladják és nekü taal, mnt a zsl jáa öszegyűtűd a kulcsot a sekt Sat'nak.

E. y másik v bezelt egy zsid hogy, nézzétek, zsebükben van Dr. Amos F ur, hogy reusz agitárok részé fsherváron bu lottakat.

Grabianu k melyessen mezt hogy a zsidóká sem mezmutat

A királyi t totta le a véde gandisták érté delem munkáj mot felhasznál gát bizonyítja. dr. Amos Fran

Pr legju Fischer f Telefon 1800

Zong győződjön berger, Ho sen Kedvez Ster Balv, Reg

A hadbírótság felmentette a lázadással vádolt mócokat

A naptáregyesítés és a zsidókérdés

(Cluj-Kolozsvár, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt vette kezdetét a kolozsvári VI. hadtest hadbírótsága előtt a tordaraujos megyei mócok monstre bűnperének tárgyalása. Scarisoara, Anada és Allac községek negyvekét lakosát vádolta meg a katonai ügyészség azért, hogy az elmúlt év márciusában, a húsvéti ünnepek alkalmával ellenszegültek a naptár egyesítésének és midőn a községek papjai az új naptár szerit akarták a húsvétot tünepelni, ebben megakadályozták. Arada községben odáig fajultak a dolgok, hogy az összegyűlt mócok leserák a templom színterét és a kócsok elrejtették.

A mai tárgyalásra felvonult a három községnek csaknem egész lakossága. Kidalgozott sron, jámbor tekintetű emberek a vádokat, akikről az ember nem tetszene fel, hogy fel lázadtak az egyház tekintélye ellen és ellenszegültek volna a pap parancsainak. Ezt a moztívumot azután a védelem egyik része, különösképen akarta kihasználni. Dr. Amos Francu, a L. A. N. C. szenátorjelöltje egy szerűen a zsidók tudatos propagandájának és aknamunkájának terhére próbálta irni azoknak az egyszerű embereknek ezt a hagyományokhoz ragaszkodó gesztusát.

Délelőtt 10 órakor kezdődött meg a per tárgyalása. Buzóni jászó felolvassa a vádiratot, majd megkezdődik a vádlottak kihallgatása. Oly Simion földműves az első vádlott.

Enők: Mit tud védsimére?

Vádlott: Csak annyit, tekintetes elnök ur, hogy amikor Haayadon a vásáron voltam, egy zsidó azt mondta nekem, hogy megvették a papoktól a szent húsvétot. Mikor hazamentem, láttam, hogy az új kalendariumban csak egy nap különbség van a mi húsvétunk és a zsidók húsvéja között.

— Akkor mondtam az embereknek, hogy, látjátok, a papok összejátszottak a zsidókkal, eladták a húsvétot, nemcsak a vásárnapot is eladják és nekünk is szombatot kell majd tartanunk, mint a zsidóknak. Akkor húsvét szerdáján összegyűltünk a templom előtt és elvettük a kulcsot a sekrestyéstől és odaadtuk S. Simon Sotjának.

Egy másik vádlott a gyulafehérvári vásáron beszélt egy zsidóval, aki azt mondta volna, hogy, nézzétek, románok, a húsvétotok a mi szombatunkban van, megvették a papoktól.

Dr. Amos Francu: Méltóságát látni elnök ur, hogy rendszeres propaganda folyt a zsidó agitátorok részéről. H. H. Haayadon, hol Gyula fehérváron bukkantak fel és izgatták a vádlottakat.

Grabianu kapitány, királyi ügyész: Én személyesen mentem el a vádlottakkal a vásárokra, hogy a zsidókat felkeressük, de nem tudtunk sem megmutatni, sem megnevezni őket.

A királyi ügyész ezzel kellő értékére szállította le a védelem által iavokált zsidó propagandisták értékét. Érthe ő, ha ügyvéd k a védelem munkájában minden olyan argumentumot felhasználunk, amely védelemük ártatlanságát bizonyítja. Az a trükk azonban, amellyel dr. Amos Francu nemlétező zsidó izgatók ter

hére próbálta háritani a mócok lázadását, minden megengedhető határon túlmege, mert csak újabb tápanyagot szolgáltat az amugy is szomoruan eredményes antiszemita propagandára.

A vádlottak és a tanúk kihallgatása a késő

délutáni órákba húzódott be. Félőtkor felfüggesztette az ülést az elnök Bozac ezredes, majd félhatkor Grabianu kapitány, katonai ügyész mondotta el vádbeszédét. A védelem részéről dr. Dunca Jenő, dr. Breban, dr. Amos Francu és Stasescu ügyvédek mondták el védőbeszédeiket. Este 8 órakor határozathozatalra vonult vissza a hadbírótság és rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet. A hadbírótság az összes vádlottakat felmentette a vád és annak következményei alól.

A Poincaré-kormány ismét kritikus helyzetbe került

Briand megcáfolja az olasz-francia háborus híreszteléseket

PÁRIS, február 11. Poincaré kormánya ismét igen kritikus helyzetbe került. A jobboldal, Marin vezetésével azzal fenyegetőzik, hogy kilép a koalícióból, ha a kormány a háborus adósságok rendezésére vonatkozó egyezmény ratifikálását követelné, ha a rajnai tartomány kiürítéséhez ragaszkodnék és ha visszatérne a kerületi választások rendszeréhez. Viszont, ha a kormány a baloldal kívánságait teljesíti, akkor a jobboldal menne ellenzékbe. A helyzet tehát mindenképen válságos.

RÓMA, február 11. A „Gazetta de Popoli“ interjút közöl Briandtól, aki erélyesen megcáfolja az olasz-francia háborus veszedelméről szóló híreszteléseket. Kijelenti, meggyőződése szerint csakis egy angol, francia, német, olasz szoros ontant biztosítja Európa békejét. A német-olasz barátsági szerződést örömmel vette tudomást.

Ketszáz ezer munkás kizárása várható a szászországi vasiparban és a sziléziai textiliparban

Berlin, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német nagyiparban megindult bérmozgalmak Szászországban komoly konfliktussal fenyegetnek. Egyes vállalatoknál, ugyanis a fémipari munkások követelésük visszautasítása miatt sztrájkba léptek. Erre az acéltipari szövetség lipcsei csoportja elhatározta, hogy a sztrájk miatt üzembeszűntetésre kényyszerült vállalatok védelmére a többi szászországi munkások is összes munkásaikat elbocsátják, amennyiben a fémipari szakszervezet vissza nem vonja a sztrájkhatározatot. Amennyiben ennek az elhatározásnak megvalósítására sor kerül, Lipcseben 25 ezer munkást és munkásnőt, egész Szászországban pedig 130 ezer fémipari munkást fognak február 14-én kizárni.

Hasonló mozgalom fenyeget a felszőlízai textiliparban. A sziléziai textilipari munkások szövetségének jelölése szerint a szakszervezetek felszólították az egyes üzemi tanácsokat, hogy különböző vállalatoknál ultimámszerűen speciális követeléseket állítsanak fel. Tekintetel arra hogy az ultimatum által kitűzött határidő lejártáig N. ichenbach kerületben a munkások ezeket a követeléseket nem teljesítették, a munkások beszüntették a munkát. Ennek az eljárnak megtorláására az egész kerületi dolgozói kimondták az általános üzembeszűntetést. Hasonló határozatok várhatók a többi sziléziai kerületben is, úgy, hogy 63 ezer munkás elbocsátása áll kászóbon.

Ma érkezik vissza Németországból a kölcsöntárgyalások vezetője

(Bucurasti-Bukarest, febr. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A fővárosi lapok már hetek óta írnak bizonyos külföldi kölcsöntárgyalásokról, amelyeknek magánemberek közvetítettek. A kor many ezt a híresztelést megcáfolta ugyan, de annyit elismert, hogy Németországban és Angliában valóban folytak kölcsöntárgyalások és azok a kormány hivatalos megbízottai vesznek részt. Most azután kiderült, hogy a Banca de Credit Roman vezérigazgatója, Kaufmann Oskar már hetek óta tárgyal a Reichsbank megbízottai Berlinben és Dresdenban hivatalos német körökkel. Tárgyal azonkívül a Reichsbank igazgatójával, aki minden ellenséges propaganda ellenére még van gődöve, hogy a román

ipari és mezőgazdasági közönség nemcsak kitűnő piacot, hanem jó fizető is jelent számára. A német nagyipar néhány képviselője hetek óta Bukarestben tartózkodik. Ott van egy hamburgi gyáros, aki a német nehézipar megbízásából keres elhelyezkedési lehetőséget Románia területén. A közeledést elősegíti az a körülmény, hogy több erdélyi magyar és német cég minden erejét latbaveci a román-német gazdasági egyesülés névelbevétele érdekében. Kaufmann Oskar 12-én érkezik vissza Bukarestbe és azonnal kihallgatáson jelenik meg Áverescu tábornoknál, hogy németországi tapasztalatairól és tárgyalásairól neki referáljon.

Megindultak a tavaszi bérmozgalmak az erdélyi iparban

(Cluj-Kolozsvár, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi iparban kezdtük veték a szokásos tavaszi bérmozgalmak. A kolozsvári munkáügyi felügyelőséghez naponta érkeznek bejelentések a régi kollektív szerződések felbontásáról és új bértárgyalások megindításáról. Február elsején jár le például az Aranyosgyéresi Ágyagipar Rt. munkásainak kollektív szerződése, amelyek megújítására a vállalat megindította az előzetes tárgyalásokat. Amennyiben ezek a magántárgyalások eredményre nem vezetnek, a bérkonfliktus a munkáügyi inspektorátus elé kerül.

elsősorban a szakszervezet közvetítésével alkalmazhasson, az éjjeli munkásoknak magasabb fizetés, ugyszintén az ünnepnapokon dolgozó munkásoknak is, az akkordberek és óraberek összehangbáhozása, a munkaszolgáltatás minimális limitjének megállapítása, a birtágoások rendezése, a szabadságozás, a túlórázók fizetésének kérdése, valamint az, hogy a megállapítás a drágasági index alapján ezentul más kulcs szerint történjék.

A vállalat ezeket a feltételeket elfogadhatatlannak találta, mire a tárgyalások megszüntek és így a bérkötés eljárás, a munkáügyi inspektorátus indítja meg a jövő hét folyamán.

A tavalyi kollektív szerződés felmondását bejelentették még a munkáügyi inspektorátusnak a kolozsvári Energia telefontgyár, valamint a kolozsvári Vasöntöde és Gépgyár E. T., amelyek még tárgyalásban állnak munkásaikkal. Március elejére felmondották a kollektív szerződést a tordai Cementgyár és a tordai Egyesült Gipszgyár. A jövő hét folyamán újabb tömeges bérmozgalom várható.

nál,
déseknél a
col
véd
legutak ter-
egedése ellen,
zajluzlab-
galomba

nyanyik az en-
szása és kihaz-
komoly társa-
se lehet meg-
csakis szociál-

renciát
erenciára

l'péstől, bár
ni, hogy a javas-
pszövetség alap-

francia sajtóban
ott ki Colidge
yozzák, hogy a
függésben van a
szerelessel, mégis
rdés: akarja le-

lamokba
tel
don. Február
a gabonat
véve a CFR va-
ti a fedet vago-
et, de csak a bel-

ivitel a tengeri
s,
ig nem is fogad
ezért a CFR sem
at a gabonaszállít-
dokokhoz van-
fellendült a ga-
sztil is.

Igy vegessen ön-
mega mindennap
arcmassagel
dr. Berényi

Cold

krémjével. - Hi-
ganymentes bór-
époó krém
Réselet-s utasi-
tés mellélvel.
Készít: Kosme-
tikai Laborato-
rium, Cluj, Str.
Memorandumai 4.
szaküzletekben
is kapható. Kér-
jen pro-p ktust.

Prima tűzifát
legjutányosabban hához szállít
Fischer fatelep, Cui, Piana Garii 2
Telefon 1300.

Zongoravétel e'ött
győződjön meg olasz áraitól. Wirth, Lau-
berger, Hoffmann Lyra Produktion Genos-
senschaft gyárak képviselője.

Kedvezményes részletre is.

Sternberg, Oradea
Balv. Regele Ferdinand 14. — Telefon 4-94

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdelyi es biansagi naplo s napilapja.
Főszerkesztő Giszalay János és dr. Marton Ernő
Vasárnap szerkesztő dr. Marton Ernő.
As Uj Kelet cikkeinek utónyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat
 Szádra: Tócsa
 5687. I. Adar 10.
 1927. február 12.

— Vilmos herceg, a király fivére Bukarestbe érkezett. Bukarestből jelentik: Ma délután 10 órakor a coroceni pályaudvaron megérkezett Hohenzollern Vilmos herceg, a király fivére. Az udvari váróteremben a királyi pár, az egész királyi család, a kormány, Averescu tábornokkal az élén, Brătianu Jurel és Docu, továbbá Nemetszög bukaresti követe várak a herceget. A két fivér találkozásán igen megható volt, mindketten könnyekkel a szemükben ölelték meg egymást. Vilmos herceg szívesen megölelte a királyi család többi tagját, majd ceccet tartott. Hohenzollern Vilmos herceg egy hónapig marad a királyi család vendége.

— A „Korunk“ legújabb száma. A szellemi termékek, könyvek kicserélése a négy országban és szót magyarról a közönség között még ma is nehézkesen történik meg, csak úgy, hogy igen nehéz teljes képet szerepeltetni a mai kultúrális teljesítményről. Éppen ezért igen hasznosnak az olyan ankézeszerű beszámolók, amelyeket a „Korunk“ legújabb februári száma hoz a magyar irodalomról 1926-ban. Mindegyik ország elmúlt évi magyar irodalmát egy-egy belöldi író ismerteti. Komlós Aladár a magyarországi magyar irodalmi élet legjellemzőbb vonásának 1926-ban a megjelenés nehézségét és a fiatalok fájt és nyugtalan mozgódását látja, Szentimrei Jenő szerint 1926 Erdélyben a szellemi erők újracsoportosításának éve volt. Fábray Zoltán a szlovén- és magyar irodalom 1926. évi termését, László Ferenc pedig a sarjedó jugoszláviai magyar irodalmat ismerteti. A „Korunk“ ugyanezen számában Szántó Hagó folytatja az okkult jelenségek filozófiai mérlegelését. Joroslav H. csak cseh írói örökséget elért szatirikus regénye, „Svejk vitéz a viágár orban“ első fejezetét hozza műtatónak a „Mister Pokhas“ mind szélesebb társadalmi körképé kitérő életrajzregényt folytatja a „Korunk“ februári száma. A „Ku turkronika“ rovatban Nemesi Andor ír az új világerzésről és az új költészetéről, Glocklich Vilma a háború utáni nemzeti művelődésről, K. Ritter Mária a modern női testkultúráról, Földes Sándor egy igen bátor cikkben az írói báorságról és írói felelősségről, Halasi Béla az Egyesült Államok imperializmusról, egy cikk pedig az elemzési kísérletek legújabb eredményeit ismerteti. A „Szemle“ rovatban a Dybuk berlini előadása alkalmából Kállai Ernő az orosz-szlovén „Habima“ színházat ismerteti, Krammer Jenő Dubamel új regényéről, Dienes László a Kyra Kyralina magyar fordításáról, Reményi József amerikai magyar író, az amerikai „Férfi Nőre“ férj típusáról ír, Gró Lajos az új Faust-filmet ismerteti, Gyulni Farkas Benedek Marcell cikkéhez szól hozzá, Komlós Aladár pedig válaszol Szentimreinek az irodalom bukását illetően.

* Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képviselet az ország minden helyiségében.

Itt van az új tánc

Black Man's Rag

a Black Bottom

című, kottára táncolják, tanítják mindenütt. 40 lei.

MORAVETZ-kiadás.

Mindenütt kaphatók.

Német-Jugoszláv-magyar szövetség van alakulóban?

Angol-olaszellenes blokk alakítása volna célja az új szövetségnek

(Belgrád, február 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormányválság elmúltával mindenki figyelme ismét a külpolitika felé irányul. Nagy feltűnést kelt Nincsicz külföldi útja és Balugdzicsnak berlini követévé való kinevezése, aki már oda is érkezett. Ugyanekkor megérkezett Belgrádba Olfansen német követ, aki allitól a német-jugoszláv-magyar szövetség létrehozásán fáradozik. A kormány megbízásából egy tekintélyes jugoszláv politikus a közeljövőben Budapestre és Berlinbe utazik, hogy ebben az irányban tájékozdást szerezzen. Hir szerint a kiküldött Korosetz Antal, a szlovén néppárt vezére lesz, aki több cikluson át tagja volt az osztrák parlament alsóházának és Berlinben is jó összeköttetéseket szerzett. Korosetz feladata volna megállapítani, hogy hajandó volna-e Németország egy olyan európai blokkba belépni, amely az angol-olasz szövetséget volna hivatva ellensúlyozni.

— A „Studio“ bemutatkozása a nagy közönség előtt. Tegnap este zűfolség megteit előadó közönséggel a katolikus gimnázium nagyterme a „Studio“ nyilvános bemutatkozó estélyén. A bevezetőt szíval a beteg Dienes László helyett Szentimrei Jenő mondotta, ahinek emelkedett szavai a közönség körében nagy hatást váltottak ki. A program többi pontjai is a főpróba forró sikerében peragtek le. A táncszáma, különösen a Peneh Esteré és a Pál Judit, messze teljességükben érvényesültek. Nagy sikere volt a kvartettnek, mely Glazunov egy pompás sujerjét adta elő kiváló művészzel. A „Studio“-nak nagy sikere volt és hisszük: még a forró sikerek egész sorozata fogja betölteni munkáját.

— Eljegyzés. Edelheid Hani Becken és Steinberger Jenő Halmeu jegyesek. (Mindem külön érte-ítés helyett.)

— Geist Aranka Ludosl de Mures és Spierer Farkas Dicsősbarmartin jegye-ek.

— A kolozsvári magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyesületének munkája. A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyesületének országos női bizottsága február hó 13-án, vasárnap délután 3 órai kezdettel (Str. M. loasa 6. sz.) kulturáldelánt rendezte a következő műsorral: Megnyitó. 1. A modern költészetéről. Előadja: Sámson László. 2. Operá-riák. 3. A legnagyobb bun, dráma 1 felvonás-ban. 4. Balala. 5. Szemelvények a muzika nagy-jaitól. Belépődíj személyenként 30 lej.

— Elítéltek az algyógyi szerelmi gyilkosság tetesét. D. vai tudósítók jelentik: Még élők emlékezetben él az a borzalmas szerelmi dráma, mely 1925 szeptemberében Algyógyon játszódott le. Stanoi Marina sradi tanár tudóbbeteg fiatal felesége az algyógyi sanatóriumban üdült, míg férje Aradon tartózkodott. Ket hét telt el az asszony távoztása után, mikor a férfi egy anomin levelet kapott, melyben tudomására hozták, hogy felesége szerelmi viszonyt kezdett az ottani gyógy-szereséssel, Stanoi Marinus szonnal vonara ült és feleségét a sanatóriumban felelősségre vonta. Történetesen ott tartott a gyógyszerész is. Az asszony eleinte tagadta, hogy viszonya volna a gyógyszerész-szel, majd később — Stanoi Marinus vallomása szerit — mindent bevallott. Erre a férj előrántotta revolverét és az asszonyra meg a gyógyszerészre több lövést adott le. Felesége súlyos sérüléseibe percek alatt belehalt, míg a gyógyszerész csak könnyekben sebesült meg. A d. vai törvényszék tegnapi tárgyalásán igen hatalmas leletény volt. A gyógyszerész ugadta, hogy viszonya lett volna az asszonnyal, míg Stanoi Marina, kinek egyedüli mentő körülménye az volt, hogy erős felindulásban követte el tettét, válgig erősítette, hogy felesége mindent bevallott és emiatt erős felindulása bírta csak rá a tett elkövetésére. A bíróság hosszús tanácskozás után erős felindulásban elkövetett ember-elés és emberölési kísérletben mondta ki Stanoi Marinust bűnösnek és ezért kétévi fegháza rá ítélte. Az elítélt, ki eddig szabadon járt, a tárgyalás végeztével őrizet alá vettek. Ugy az elítélt, mint az ügyész felelősséget nyújtottak be.

— Halálhír. D. vai tudósítók jelentik: Napokban hunyt el Deván 72 éves korában Hirsch Adolf kereskedelmi tanácsos, Dava egyik legrégibb zsidó családjának a tagja. Az elhunyt nevéhez fűződik Hunyadvármegye első nyomdájának és az első magyarról való helylappnak, a mai „Hunyadvármegye“ nek megalapítása. Ugyancsak ő vezette meg alap-ját a „Hirsch Testvérek“ cégnek. Nagyszorgalmu munkáséletének ideje alatt tevékeny részt vett ügy-társadalmi, mint közgazdasági tereben. Éveken át volt városi és megyei tanácsos, 10 éven át a zsidó hit-köztség elnöke, kereskedelmi és iparos tanocsi kola elnöke és minden kulturális intézmény egilis tagja. Temetése f. hó 10 én a város oszttalan részvéte mellett ment végbe.

— A kongresszus. A kolozsvári Barisziák VII. kultur-stelye keretében dr. Marton Ernő tart előadást vasárnap este 8 órakor a neológ iskola nagytermeben „A kongresszus“ címen. A cionista kongresszusok története a zsidó nemzeti mozgalom összes fázisait felöleli és épen ezért különös érdek-lődésre tarthat számot.

Szállítja utánvételt.

Magyar könyvért

forduljon bizalommal Bevezés Bela 25 éve fenn-álló könyvkereskedéséhez Marosvásárhelyi

— Női rendőrséget a litának fel Bécsben. Bécsből jelentik: A különböző női szervezetek bevonásával a nioap Bécsben gyűlést tartottak a női rendőrség bevezetésével kapcsolatban. A gyűlésen, amelyen igen sok szakember és társadalmi egyesület képviselői vettek részt, Scheber bécsi rendőr-főnök elnökölt. A gyűlésen dr. Kern Elga asszony szólalt fel, aki a német birodalmi női rendőrség egyik kiváló szakértője. Beszédében a németországi vi zonyokat ismertette a bécsi szakközégek felkérésére. Elmondotta, hogy Németországban a hivatalos körök, valamint a közönség mindjobbban arra az álláspontra helyezkednek, hogy amerikai és angol mintára általánosan bevezesse a női rendőrség intézményét mindazonok a helyeken, ahol asszonyok és lányok valómérő van sző. Németországban a női rendőrség intézménye még aránylag fiatal. Ab-ból az időből szrmazik, amikor az argolek még megszállva tartottak Kólnit. Németországban az első női rendőrk Arg-országból valók voltak. A meg-szálló angol csapatok keztek magukkal és a csapatok távoztával ők is elhűntek. Az első német város amely angol mintára bevezette a női rendőrséget, Frankfurt volt. Ez a város nevezte ki az első női rendőrtanácsost, Erkens dr. asszony személyében. Ezen an vezolta azokat az okokat, amelyek a mai modern életben most szinte elkerülhetetlenné teszik az intézmény megvalósítását. Bécében most mozgalom indult meg, hogy a német mintával párhuzamosan, fokozatosan bevezessék a női rendőrség intézményét.

— Tömeges gyermekgyilkosságok Frankfurtban. Frankfurtból jelentik: Frankfurtban az utóbbi napokban ismeretlen módon szaporodnak a gyermekgyilkosságok. Tegnap és ma 10 gyermek holt-tétét találtak meg. Ezek között egy újszülött gyer-mek hulláját, amelynek bestialis módon l-vágták a fejét. A Stad parkban tegnap egy, ma éjszaka két gyermekholttestet találtak. A Majos-parton három holttestet fedeztek fel, míg ma délelőtt és tegnap külvárosi utcákon újabb négy holttestet. Ezek köz-ül eddig csak egynek a nevét sikerült megállapítani. A többi gyermek kiléte még titok.

— Megmentik az „Impera ul Traian“ t. Bukarestből jelentik: A Fekete-tengeren a napok óta dühögő vihar megszűnt. Most már teljes erő-vel fogtak hozzá a viharban záncnyra futott Impera ul Traian gőzös megmentéséhez, amelyet a szél-viharban már két nap óta az elsúly-dés veszélye fenyeget. A mentési munkálataokban a Cleopatra nevű török gőzös is segítkezik. A gőzös megmentését biztosra veszik.

— Tűzoltókészülékekkel szerelik fel a vasuti raktárakat. Az utóbbi időben gyakrivá vált vasuti raktártűzek arra indították a CFR igazgató-ságát, hogy komoly rendezabályokat lép esen életbe az árszállítmányok épségéte maradásának érdeké-ben. Ezért a vasut vezérigazgatósága elrendelte, hogy az összes állomások kötelesek magukat felszerelni f. c. k. ndókkal, víztartányokkal, csövekkel és egyéb tűzoltókészülékekkel, amelyek hibátlan mű-ködéséről állandóan gondoskodni kell. Olyan állo-másokon, ahol nagyobb raktárak vannak, külön vizvezetékeket kell létesíteni, a raktárakban pedig a legmodernebb oltási készülékeket kell felszerelni.

Fontos! Sery, Kőr, spec

Neumann

Regina Maria 10.
Cérna, harisnya,

SZÍNHÁZ

A kolozsvári ro
 Vasárnap d. u.: Boly
 Hátfő: Wisenthal n
 Szerda: Travata (L
 Péntek: Bohm k. (L
 Vasárnap: Fat frum

MAGY
 A színházi
**Vörös sze-
 kirakat.** Sz
 igen érdekes re
 Sorbul idegészit
 Vörös szenvedély
 vics fordításában
 szerepben Poor
 Mihályfy, Hoykó
 romnegyed 10 ó
 új francia operett
Jövő het
 lanul gazdag le
 szenzációkban. E
 estéje, melyre je
 látolt számban
 világirodalom le
 Ismeretlen katon
 Chopin c. operet
 nap déli féltize
 hangversenye. 5
 nepi előadás Sz
 tésének 26-ik é
 évtizedek óta ne
 rül színre.

Szombat 3-kor: A
 adás, ocsó h
 Csúry Bálint
 Ibászok, Sor
 Szombat 8-kor: Vá
 Poor Lilivel.
 szám 274.)
 Szombat háromnegy
 ményivel. Ber
 Vasárnap fel 4 kor
 Tolnay, Ibász
 rozat 276.)
 Vasárnap 7-kor: H
 Sorozat 277.)
 Vasárnap 9-kor: I
 ményi, Tolnay
 B. Sorozat 27
 Hátfő: Kariathy F
 személyes toll
 vszásával. Pr

Peerless Glo
 Legelő aubézahéni

ség

sgnak

mindenki és Balugérkezett létrehozás-eljövöben ír szerint ja volt az rosetz fel- bi blokkba

i Bari-sziák a Ernő tart teológ iskola A cionista ti mozgalom önös érdek-

vért

veve fenn sarhelyi

Bécsben.

vezetek botlottak a női A gyűlésen, mi egyesítési rendőrségi a szorongó rendőrség németor-zégi eggek felhéré- a hivatalos ban arra az ai és angol rendőrség in- ol aszonyok országban a fiatal. Ab- argolok még ben az első ak. A meg- és a ca- első német a női rend- ezerte ki az szorongó sze- kat, amelyek lehetetlenné ceben most mintával pár- ői rendőrség

gok Frank-

hufuriban az dnak a gyer- termek holt- szított gyer- l-vágják a éjszaka két arton három t és tegnap t. Ezek kö- nlt megáll- ok.

Traian" t.

en a napok r teljes erő- futott Impe- elyet a szél- dős veszélye a Cleopatra és megmen-

reik fel a

Y-korivá vált ER igazgató- e-sen életbe nak érdeké- elrendelte, megukat fel- l. csövekkel hibátlan mű- O yan Álo- nnak, külön skban pedig l felszerelni.

Fontos! *Selyem frakkmelény, tükör, frakkbélés, egyéb összes speciál bélések és szabófelékek*

Neumann Károly, Cluj

Regina Maria 10. szaküzletében kaphatók. **Cérna, harisnya, kézimunka nagyraktár.**

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

A kolozsvári román opera heti műsora

Vasárnap d. u.: Bolyé hollandi. Hétfő: Wissenth. l nővérek fellépése (Balett). Szerda: Traviata (Lidia Lipkowskaja fellépése). Péntek: Bohém k. (Lipkowskaja fellépése). Vasárnap: Fat frumos

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.

Vörös szenvedély és párisi kirakat. Szombaton este 8 órakor igen érdekes repriz lesz a színházban, Sorbul idegtesztítő izgalmas drámáját, a Vörös szenvedély-t fogják előadni Janovics fordításában és rendezésében, a főszerepben Poor Lilivel, Izsáky, Forgács, Mihályi, Hoykóval. Szombaton este háromnegyed 10 órakor a Párisi kirakat c. új francia operettnek lesz a 6 ik előadása.

Jövő hét szenzációi. Példátlanul gazdag lesz a jövő hét művészi szenzációkban. 1. Hétfőn Karinth szerzői estéje, melyre jegyek már csak igen korlátolt számban van jegy. 2. Kedden a világirodalom leggyönyörűbb darabja az ismeretlen katona sirja. 3. Csütörtökön Chopin c. operette-ujdonság. 4. Vasárnap déli feltizenkettőkor Bartók Béla hangversenye. 5. Vasárnap 9 órakor ünnepi előadás Szentgyörgyi István születésének 86-ik évfordulóján Szigligetinek évtizedek óta nem adott Nagyapója kerül színre.

Heti műsor

Szombat 3-kor: Akácfa virág (11 ik ifjúsági előadás, olasz helyszínnel. Előadó tanár: Dr. Csúry Bálint. — Lengyel Irén, Tolnay, Ihsászal, Sorozat 273.)

Szombat 8-kor: Vörös szenvedély (Dámai repriz, Poor Lilivel. Premierbérlet 45 sz. Sorozatszám 274.)

Szombat háromnegyed 10 kor - Párisi kirakat (Neményi, Tolnay, Ihsászal. Leszállított helyárak. Sorozat 276.)

Vasárnap fél 4 kor: Három a kislány (Neményi, Tolnay, Ihsászal. Leszállított helyárak. Sorozat 276.)

Vasárnap 7-kor: Házitündér (Napibérlet 46 sz. A. Sorozat 277.)

Vasárnap 9-kor: Levendula (Lengyel Irén, Neményi, Tolnay, Ihsászal. Napibérlet 46 sz. B. Sorozat 278.)

Hétfő: Karinthy Frigyes szerzői estéje (Karinthy személyes fellépésével, előadásai és fellépésével. Premierbérlet 46 sz. Sorozat 279.)

Peerless Gloss
A legkiválóbb
Perlessgloss-Apretura, Talppolitur,
valamint minden cipész-
iparhoz szükséges vegyi
termékek a
MERCUR
készítmények.
Gyártja:
Kozák és Sámson
Cluj, Str. Regina Maria 9.
Telefon 7-19. — Kapható
minden jobb börtületben

KÖZGAZDASÁG

Teljesen szabadáttették a szesztermékek kivitelét

Bármilyen szeszszállítást vámmentesen lehet exportálni. Leszállították a maláta és az árpakása kivitelét illetését

(Bucuresti-Bukarest, február 11. Az Uj Kelet tudósítója.) Tegnap délelőtti ülést tartott a kormány legfőbb gazdasági bizottsága, amely a kivittl vámok kérdésében több nagyfontosságú határozatot hozott. Kimondotta a bizottság, hogy teljesen szabadátt teszi és minden vámmilleték alól mentesíti az összes szeszszállítást, mint például a cukrot, likőröket, szeszt, párszót és egyéb derivátumokat. A borkivitelére már eddig is szabad volt.

A maláta exportvámját az eddigi tízezer lejről vagononkénti négyezer lejre szállították le. Az árpakása kivittl vámját tízezer lejről négyezer lejre redukálták vagononként, míg a szalona kilogramonkénti vámját húsz lejről öt lejre csökkentették.

Foglalkozott a bizottság az O-asországgal kötendő kereskedelmi konvenció kérdésével, amelyben Manolescu államtitkár részletes exposité tartott a román tárgyalásokról. A kereskedelmi egyezmény alapelveit a gazdasági bizottság legközelebbi ülésén fogja meg tárgyalni, amely kedden lesz. Addig is újabb információkat fog beszerezni Romániából a tárgyalások jelenlegi helyzetéről.

Ezután a bukaresti spanyol követség átiratával foglalkozott a bizottság. Ebben az átiratban Románia meghívást kapott, hogy vegyen részt a barcelónai kiállításon, amely április elején nyílik meg. A bizottság hosszabb vita után úgy döntött, hogy az előrehaladott idő miatt, amely nem elegendő az előkészületek számára, Románia nem fogja magát képviseltetni a barcelónai kiállításon.

Memorandumban fordultak Kolozsvár kereskedői a forgalmi és luxusadó ellen. A kolozsvári Statul Neguțorose csütörtökön este látogatott választmányi ülést tartott, amelyen a Marosvásárhelyen járt küldöttség beszámolt a Tancu Jasi közmunkaügyi miniszternél történt intervencióról és a miniszter által a forgalmi és luxusadó, valamint a termelési adó megrendezésének a kereskedelemre előnyös megváltoztatására tett ígéreteről. Ennek alapján, valamint a bukaresti központ megkeresése alapján a választmányi ülés elhatározta, hogy memorandumot intéz ebben a kérdésben Averescu miniszterelnökhez, Lapadua pénzügyminiszterhez és Tancu Jasi munkáügyi miniszterhez. A memorandumban rámutatnak arra, hogy a forgalmi és luxusadó folytán az üzleti ültök és a munka fáradtsága szempontjából a kereskedelem teljesen meg van bántva. A forgalmi adó által a kereskedő az állam fizetésételen, de felelős adószedőjévé lett, amely felelősség pénzintézetet és börtönt

vonhat maga után. Ennek a lehetetlen állapotnak a megszüntetésére a kereskedők kérik hogy a forgalmi, termelési és luxusadót a kormány pótolja egy másikkal, amelyet a termelési helyen maga a kiállítár szedjen be. A memorandumnak a kereskedőkkel való aláírására a választmányi ülés öt reptőlőbbizottságot nevezett ki.

Kelet és Nyugat találkozója lesz újra a budapesti nemzetközi vásár. Az ezidén április 30-tól május 9-ig rendezett Budapesti Nemzetközi Vásár iránt élénk érdeklődés mutatkozik a szomszédos államok és a nyugati ipari államok termelői részéről is. A vásár, amely ezúttal egységes területen lesz megátva, méreteiben lényeges fejlődést fog mutatni. A magyar ipar reprezentatív felvonulásra készül és a magyar tranzitó kereskedelem is megkap minden eszközt, hogy bemutassa azt a számos ipari terméket, melyek képviselőit a külföldi gyárak részéről megbízást kapott. Az előjelk szerint a környező államok kereskedővilága is

Tőzsde

Fokozódó hangulatban indult ma a piac és üzlettelentül. Délután az irányzat kissé ellenyult.

Valutapiac 1927 február 11 (Rador)

Devizát	Kolozsvár	Zárisz		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		nyitás	zárás						
Zárisz	3490-3500			489 1/2	3485	10397	13662	650	192820
Newyork	180-181	520	520	2546	180	57180	71025	3376 1/2	
London	880-883	2522 1/2	2522 1/2	12350	876	2774	3446 3/4	16382	48512
Páris	720-730	3012 1/2	3042 1/2		715	2247 1/2	2792	13310	393
Milano	770-780	2352 1/2	2245	110	793	2270	3072 1/2	147	43312
Prága	535-540	1540 1/2	154 1/2		537	1693 1/2	2103 3/4		296 1/2
Budapest	8180-8190	9090	9090		30 1/2		12420	591625	
Belgrád		914	914		315	1004 1/2	1247 1/4	5945	176
Bukarest		29250	29250	1420		313 1/2	398	1900	53 1/2
Vasár		5310	5305			600	7936	377 1/4	
Bécs	2580-2570	7327 1/2	7327 1/2		2555	8053 3/4		476 1/4	
Berlin	4300-4320	12321	12322		4295	13555	16834	80010	

Szász lelt árfolyama: Zárisz (utó) 292 1/2, Páris 1420, Bukarest 213 1/2, Bécs 39800, Prága 1900

Előnyös fizetési feltételek mellett vásárolhat

WEISS ELEK

áruházában, Cluj, Doák F.-u. 14.

Nagy választék női és férfi szőrtetekben, selymekben, vásznakban és szőnyegekben. Olasz szabott árak, Előnyös fizetési feltételek.

fokozott mértékben fogja megragadni az alkalmat, hogy az ipari termelés tökéletes és oly közvetlen közelben rendezett bemutatóját nagy számban felkeresse. A vásár látogatói részére ezidén is rendelkezésre állnak mindazok az utazási és vízumkedvezmények, amilyeneket egy a román, mint a magyar államvasutak és hajózási társaságok éves gyakorlat alapján nyújtani szoktak. Ezen kedvezmények, csak úgy, mint a felaru vízum, a vásár vezetősége által kibocsátott és Románia területén is minden nagyobb kereskedelmi központban felállított tiszteltbeli képviselők útján beszerezhető vásárgázolványok alapján vehetők igénybe.

¶ Két hónappal meghosszabbították az erős vasútvonalon fennálló megadottságok rendezését. A tegnapi „Monitorul Oficial” egy egyezkedés törvényét közöl, amely utoljára meghosszabbítja két hónappal azt a bauxidót, amelyen belül az erős vasútvonal tartozásokkal rendelkező román állampolgárok igénybe vehetik az 1923 június 3-án kelt törvény kedvezményeit. Az újabb hátrókat csak olyan román adósokra vonatkozik, akiknek a hitelei is román állampolgárok, Romániában működő névleges árszabványok, vagy az országban lévő esetleg külföldi állampolgárok.

¶ Szabaddá tették a nem denaturált nehézbensin beföldi forgalmát. A tegnapi „Monitorul Oficial” rendeletet közöl, amelyben az ipari és kereskedelmi miniszter február 10-től kezdődően az érvényben lévő fogyasztási illetékek elterében szabaddá teszi a nem denaturált nehézbensin forgalom behozatalát a beföldi fogyasztás céljaira. Ugyanez a rendelet azt is megrendezi, hogy a petróleumtermékeket egyik firomótól a másikhoz vigyék át.

¶ A kolozsvári munkanélküliek gyűlése. A gazdasági krízis nyomában járó nagy munkanélküliség, főleg a nagyobb ipari centrumokban, egyre aggasztóbb arányokat ölt. A leéptetés folyton kenyer nélkül maradt munkások Kolozsváron vasárnap délelőtt gyűlést terveznek, amelyen követelni fogják az állami és községi szükségmunkák azonnali megkezdését, a 8 órás munkaidő pontos betartását, a túlórázás szigorú eltiltását, állami és városi népkonyhák felállítását, ingyenes tarifat és a munkanélküliek állami segélyezését.

¶ Február 15-ig lehet kérni a forgalmi adónak átányban való fizetését. Az egyezkedéses forgalmi adó befizetéséhez szükséges nyilvántartások, lajstromok és regiszterek vezetése sok felesleges munkát ró a kikereskedőkre és kisiparosokra, éppen ezért legelőszörűbb kért a pénzügyigazgatóságtól, hogy a forgalmi adót átányban fizethessék. Ezt mindazoknak megengedik, akiknek évi kimutatott forgalmuk kisebb négyezer lejnél. A forgalmi átány megállapítása mindig az év elején történik. Akik eddig nem vették ezt igénybe, de be akarják vezetni, forduljanak kérvénnyel legelőszörűbb február 15-ig az illetékes pénzügyigazgatósághoz, amely a múlt évben a fizetett forgalmi adó alapján, tárgyaláson, amelyre a fellet is megidéznek, állapítja meg az évi forgalmi adót.

¶ Nagykarolyba helyezik a Géptulajdonosok Szövetségének központját. Zilahról jelentik: Imeretes, hogy a Géptulajdonosok Szövetsége, melynek központi bizottsága sokáig Szatmáron működött, belső vizsályok folytán teljesen felbomlott. A géptulajdonosok azonban elhatározták, hogy újból egyesültes tömörülnek. Ebből a célból a zilahi törvényhozásnak a napokban kérvényt adtak be, amelyben a Géptulajdonosok Szövetségének újból való megalakításának engedélyét és az átdolgozott alapszabályok jóváhagyását kérik. Az újraszervezés központja Nagykarolyban lesz, mert a szövetség vezetői tagjai eddig is Szilágy megyéből kerültek ki.

¶ Hetmillió tonna volt Genova tavalyi kikötő-forgalma. Rómából jelentik: Az a nagyfokú visszaesés, amely Olaszország adriai forgalmában észlelhető, érzetteti hatását Genova elmulasztott évi forgalmában, azonban nem a megfelelő mértékben, minthogy az ismert olasz német tarifaháború következtében a forgalom az északi kikötőre Hamburg, Antwerpen és Rotterdamra terelődött. Kétségtelen, hogy az angol bányásztrájk következtében előállott szénhiány is befolyásolta Genova forgalmát, amint hogy Marseille forgalmában is erős redukciót okozott. Az 1926. évben 7 millió tonna volt Genova kikötői forgalma, ebből 6 millió kikerült és 1 millió berakott áru. Ez a mennyiség Ge-

novát, a Földközi tenger legforgalmasabb kikötőjévé emeli, minthogy a konkurrens Marseille forgalma alig érte el a hat és háromnegyedmillió tonnát.

¶ Február 26-án tartja közgyűlését a Banca Marmorosch Blank & Co. Bukaresti híradás szerint a Banca Marmorosch Blank & Co. Rt. február 26-án délután négy órára hívta össze rendezési közgyűlést Bukarestba a Str. Doamnei 4 alatti székházába. Ez a közgyűlés fogja ratifikálni C. Coanda tábornok kooptációját az igazgatóságba, továbbá betölti a C. Argetoianu, Victor Romniceanu, S. Rosenhal és Soepke Róbert menedzseri lejárataival üresedésben maradt négy igazgatósági tagi helyet.

Segíts csal legjobban a készenléti

„IDEAL”

borotváló por mely az ország területén **higienia**

szempontból a legjobban alkalmas borotváló eszköz, az arcot nem szárítja, kellemes hatást hagy utána. — **Övököljünk az** **mindenütt kapható.** **Aralmas utánzatoktól.** **Csak az „IDEAL”** **Egyedüli készítője:** **felírásu a valódi.**

Részling József Irodása
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.
Sighetul-Marmatiei egyedüli ártója **Blancman Adolf** **üllesztetőr Str. Bogdan Voda 30**

Mindenütt kapható

„Ursus-Extra” világszerte
„Ber-Cules” diplomált birka

kolozsvári sörkülönlegességek
Ursus--Czell söröződe
Kolozsvár-Monostor

„SONDERLING”

a legcsinosabb és legkényelmesebb haszfűzők, melltartók és bevezető a női és férfi gumifűzők **salonja** férfieneműek divatlap szerinti készítését, ahol mindezt a legújanyosabb árban készülnék. Cluj, Calea Reg. Ferd. 3.

GARDI Erdély lelegegansabb **fényképezési műterme**
Cluj, Str. Saguna No 13.
(volt Bartha Miklós-utca)

Ajánlunk elsőrendű **italokat**

50 literen feletti és vagontételekbeni mennyiségűben a legújanyosabb napiarabban és pedig: **Magurai fajborok:** rizling, királyleányka, muskotály, szerémizöld, fourmin stb. **I-a Asztali** borok és óborok is minden minőségben. Kisúton főzött, saját termelésű **sárvörüm és seprópálinka.**

Megrendeléseket **Frafil Feiger Testvérek** céghez — Simleul Silvaniei — kérünk

PROHIRDETÉSEK

Egyeztetés után egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Alkalmazásoknak 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja 1000 lejtől kezdődik. Eljegyzési hírek díja 350 lej, eljegyzési hírek 150 lej

T. Hőgyek!

Modern bubi transformációk, Postiche frizetek felelősség mellett a legelőszörűbb és legelőszörűbb esetekben nálam szerezhethetők. Tartós villanyos ondulás amelynek tartósságáért 6-7 hónapig felelek. Párisból kintartva a hifestészetit tén. Minden színben, felismerhetetlenül Párisi hennével, csak MUSSA Gyáznál kapható, Str. Memorandului 10. Estélyi és színes parókák készítése.

Keresek azonnal a legelőszörűbb máci a sajátjára perfect fogászati asszisztent (vizsgálót előnyben) román nyelv föltétlenül szükséges, lehetőleg idősebb, többévi gyakorlata. Cím-t kiadóivalat továbbit. 2355

Könyvkötészethez és papírcsokk készítéséhez könyvkötő pénzes társ keresek. Ugyanott egy 24x30 fényképező és rajgító gép szalon-stativval olcsón eladó, Cluj, Calea Dorobantilor 16 Nadler. 2358

Rendes felállítás mellett havonta több ezer lej melékkezeshez járhat elsőrendű olcsó iparcikk eladására 2000 lej szükséges a miniták biztosítására. Jelentkezéseket kerülni az ország minden részéből. „Könnyű melékfoglalkozás” jelige alatt Rudolf Mosse címre Cluj-ra küldeni.

Intelligens családnál teljes ellátást kaphat urilány főnöksébe használattal. Cím megadható Calea Reg-ile Ferdinand 3. Közimunka szalon Lem.

Eladó egy festőállvány, a hozzátartozó kékékekkel, valamint egy csipkefüggöny szárító ráma. — Benjmin festő, Dohány-utca 23.

Írógép iróasztal és egy kétkörű taliga eladó. Elterezhetni Calsa Victoriei 22. Csemegetelett.

Párnát

montirozok izlésesen és jutányos árban. — Ugyanott zongoraga korítás. Cím a kiadóba.

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárol!

Tacâmul

széltáru és arzenálizgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Értesítjük a nagyérdemű utazó közönséget, hogy Sibiu, Reis porgasó (Str. Avianlanu) 41. szám alatt egy minden tekintetben kielégítő és modern berendezett **Műtermet** nyitottunk. Széves partifogást kérnek a tulajdonosok. **Katész Glückmann**

Ügyes, megbízható **ügynököket** keresünk magánfelek látogatására. Refinancizálásai ellátott ajánlatokat, „Megbízható” jeligére a kiadóba.

Készítősé és adóhivatal

Kolozsvár, Str. Brassy-utca

Telefon: 232 és 19

1927 február 14

Királyi udvari

Brillians ezüst és Fenyő

és legfinomabb

ékszerész

Cluj, P. U.

A mo

A politikai és óta egy nálunk fogalommal kell szöveggel. Romániában homolyan számbaj sem volt és még ezrével voltak és tömegek, addig tragédiának ez a Románia szerencse adottságai normális kizárják a munkanélküliséget pénzügyi kivételes földarabtatni, hogy ma ma munkanélküliség p

Egyedül Kolozsvári munkanélküli munkanélküliség miatt a tük le fizethetők és azeslet következményei az utóbbi végig valamennyi gazdasági depresszióként jelentkezik a vári munkanélküliség hogy a meguk nyomorban — minthogy rendje — nem gyorsra, hanem munkavárnak. A városától elvárják, hogy vezessék le a munkanélküliséget munkaidő örzésével juttassanak ott, ahol a vállszab munkaidő alkánál végeztetnek

Kanciótépés, több évi gyakorlattal bíró

pénztárnok

kerestetik azonnali belépésre. Ajánlatok Lloyd Expresshez nyújtandók. — Cluj, Str. Radu 9

Kolozsvármegyében dr. akinek a nékülük memorsan részéről mezzemen szerint komolyan a kanélküliség probléma

A munkanélküliség két előfeltétele van: azonnali megkezdésben a városokat sok valamennyi es jelentős tételt iktet két a tételeket adó ügyminisztérium részéről. A városoktól el kell követvetési tételek ezidő egyrészt, mert ez a néküliség levezetésekre égető szövegre a nyomozatópen enyhüljön. Helyében indulának